

פָּרָק חֲמִישִׁי

מְסַבֵּיב לְשִׁעוֹן

בּוֹס שֶׁל בְּרָכָה – בְּכָל מוֹצְאֵי חַג (וְלַעֲתִים אֶף בְּמוֹצְאֵי שְׁפָתוֹת בְּרָחֵם הַרְבֵּי הַבְּדִיל) חֵלֶק הַרְבֵּי 'בּוֹס שֶׁל בְּרָכָה' – יוֹן מֵהַכּוֹס עֲלֶיהָ הַבְּדִיל. מֵעַמֵּד זֶה הָיָה מִיָּחָד מְאֹד וְבוֹ נִגְנְנוּ הַחֲסִידִים נִגּוּנִים מְרוֹמְמֵי לֵב, לְעֵתִים הָיָה הַרְבֵּי פּוֹסֵק מִלְחָלֶק וּמֵעוֹדֵד אֶת הַשִּׁירָה בְּחֻזָּקָה.

סֵדֵר הַחֲלָקָה הָיָה כֵּן: אֶת הַחֲלָקָה עָרַף הַרְבֵּי עַל בֵּימַת הַהַתְּוַעְדוּת. הַחֲסִידִים עָבְרוּ בַּצִּוְרָה מְסֻדֶּרֶת אֶל מוֹל פְּנֵי הַרְבֵּי עַל מַעֲיֵן 'בֵּימָה' שֶׁנִּבְנְתָה מִשְׁלֻחָנוֹת בְּסִמְיֻכּוֹת לְבֵימַת הַהַתְּוַעְדוּת כְּשִׁכּוֹסוֹת כְּבָר מוֹכְנוֹת בִּידֵיהֶם. וַיִּתֵּר הַחֲסִידִים – שֶׁכְּבָר קָבְלוּ אוֹ שֶׁטָּרַם נִכְנְסוּ לַתּוֹר – עָמְדוּ בְּרַחְבֵּי הַ'זֹּאֵל' וְנִגְנְנוּ.

מֵעֲשֵׂה בְּבַחֲר שִׁיּוֹם הַלְדָתוֹ חָל בַּחַג הַשְּׁבוּעוֹת וְלִכֵּן הַתִּנְחָס אֶל חֲלֻקַּת 'בּוֹס שֶׁל בְּרָכָה' בְּמוֹצְאֵי חַג כְּאֵל מוֹתֵנֶת יוֹם הַלְדָּת אִישִׁית וְהָיָה מִחֻבָּה לְזֶה בְּמוֹשֵׁף כָּל הַשָּׁנָה.

פַּעַם אַחַת לֹא מָהַר אוֹתוֹ בַּחֲזוֹר לְגִישַׁת ל'בּוֹס שֶׁל בְּרָכָה' אֲלֵא עָמַד מִן הַצֵּד וּלְזָנָה אֶת הַמַּעֲמָד בְּנִגּוּנִים יָחַד עִם עוֹד מִן הַבַּחֲזוֹרִים. הוּא חָשַׁב לְעַצְמוֹ שֶׁכַּאֲשֶׁר יִלֵּף הַתּוֹר וַיִּקְטֵן, יִתְיַצֵּב גַּם הוּא וַיִּקְבַּל מִיַּד הַרְבֵּי אֶת 'בּוֹס שֶׁל בְּרָכָה', כְּבִכּוּל שָׁנָה. אֶף בְּלֵהֵט הַנִּגּוּנִים לֹא הִכְחִין כִּי הַחֲלָקָה מִסְתַּיְמָת, וְאֶחָרוֹנֵי הַמּוֹמְתֵינִים כְּבָר עָבְרוּ. הַרְבֵּי נָטַל אֶת הַסְּדוּר וְהִחַל לֹאֵמַר בְּרָכָה אַחֲרוֹנָה, וְהוּא נוֹתֵר לְלֹא 'בּוֹס שֶׁל בְּרָכָה' לְיוֹם הַלְדָתוֹ.

לְמַחֲרָת כָּתַב זֹאת לְרַבִּי, וּזְמַן קָצֵר לְאַחֲר־מִכּוֹן נִכְנַס הַמוֹכִיר הַרְבֵּי בְּנִימִין קֶלֶן ל'זֹאֵל'. הוּא בִקֵּשׁ מִהַבַּחֲזוֹר לְצַאֵת לְרַגַע הַחֻצָּה שֶׁם הִבִּיא לוֹ 'בּוֹס שֶׁל בְּרָכָה' מִהַרְבֵּי...

לְעִקָּאח – בְּכֹל שְׁנַה חֵלֶק הַרְבִּי 'לְעִקָּאח' – עֹגֶת דְּבִשׁ. בַּתְּחִלָּה הָיְתָה הַחֵלְקָה רַק בְּעֶרֶב רֵאשִׁי הַשְּׁנָה וּבִשְׁנַיִם הַמֵּאָהָרֹת יוֹתֵר גַּם בְּיָמִים הַסְּמוּכִים וּבְהוֹשְׁעָנָא רַבָּה – מִפְּאֵת רַבּוּי הָאֲנָשִׁים.

הַרְבִּי הַסְּבִיר שֶׁהִסְבִּיחַ לְקַדְשׁ שְׂמֻחֲלָקִים 'לְעִקָּאח' הֵיחָא בְּכַדִּי שְׂאָם נִגְזַר עַל אָדָם לְקַבֵּל בְּשְׁנָה זֹאת מִתְּנַת בְּשֵׁר וְדָם, יֵצֵא יְדֵי חוֹבֵת גְּזָרָה זֹאת בְּקַבְלָה מוֹעֲטָת זֹאת.

בְּאַחַת מֵהַשְּׁנַיִם הַסְּבִיר הַרְבִּי שֶׁאֵת הַ'לְעִקָּאח' נֹתֵן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא בְּעֵצְמוֹ וְאֵלּוּ הַמְּחַלֵּק הוּא בְּכַוִּינַת 'מִמְצַע הַמְּחַבֵּר'. הַרְבִּי יָחַס לְמַעֲמַד זֶה חֲשִׁיבוֹת רַבָּה.

קְדוּשׁ לְבָנָה – מִדֵּי הַדָּשׁ נִעְרַף מִעֲמַד 'קְדוּשׁ לְבָנָה', כּוּ הִשְׁתַּמַּח הַרְבִּי יַחַד עִם הַחֲסִידִים. הַרְבִּי אָמַר אֵת נֶסֶח קְדוּשׁ הַלְּבָנָה כְּשֶׁמְנוּרָה מִיַּחַד מִתְּקַנָּת מֵעַל הַ'סְטַנְדְּר' שֶׁהֵצֵב שָׁם בְּמִיַּחַד.

תְּפִלָּה – גַּם בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם־יוֹם הָיוּ רְגָעִים מִיַּחַדִּים. הַחֵל מִשְׁנַת תַּשְׁמ"ח (לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹת הַרְבִּינִית) הַחֵל הַרְבִּי לְהַתְּפַלֵּל גַּם שְׁחֲרִית בְּצַבּוֹר בְּכָל יוֹם יוֹם. הַרְבִּי הַתְּפִלֵּל בְּזֵאל הַגְּדוּל' עַל בִּימָתוֹ (מִלְּבַד תְּפִלַּת מְנַחָה, אוֹתָהּ הַתְּפִלֵּל הַרְבִּי כְּמַעַט תָּמִיד בְּזֵאל הַקְּטָן).

בְּ'אַרְצֵיט' לְאַחַד מִקְּרֹבֵי הַרְבִּי הָיָה הַרְבִּי נֹגֵשׁ לְעַמֵּד, אָז זָכוּ הַחֲסִידִים לְשִׁמְעַת אֵת תְּפִלָּתוֹ שֶׁל הַרְבִּי כַּמְּנַגֵּינָה הַמִּיַּחַדִּת.

קְרִיאַת הַתּוֹרָה – בְּשְׁנַיִם בְּהֵן לֹא הַתְּפִלֵּל בְּצַבּוֹר, הָיָה מְגִיעַ בִּימֵי שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי, בְּהֵם קוֹרְאִים בַּתּוֹרָה, בְּכַדִּי לְשִׁמְעַת אוֹתָהּ.

הַרְבִּי שָׁמַע אֵת קְרִיאַת הַתּוֹרָה מִתּוֹךְ חֲמֵשׁ וְלַעֲלִיָּה הַשְּׁלִישִׁית הָיָה עוֹלָה הַרְבִּי. הַרְבִּי חָכָה עַד שֶׁיִּגִּידוּ אֵת הַקְּדִישׁ שֶׁלְאַחַר 'וְכָא לְצִיּוֹן' וּבִינְתַיִם הָיָה הַרְבִּי אוֹמֵר אֵת פְּרָקוֹ וְאֵת פְּרָק הַרְבִּינִית בְּתַהֲלִים.

נהג מיוחד שהיה אז: הראשון שהיה מניח ספר תהלים או חמש על ה'סטנדר' של הרבי בליל שני או חמישי היה זוכה שהרבי ישתמש בספרו. והספר היה נשאר אצלו.

בשנים המאחרות יותר היה הדבר נערך על-פי גורל. בשבתות, בחגים ובצומות היה הרבי עולה ל'מפטיר' ואף קורא את ההפטרה, החסידים נדחפו כדי לשמע את קולו הקדוש של הרבי בעת ההפטרה.

אהל – הרבי נסע רבות ל'אהל' (הציון של הרבי הקודם). בשנים הראשונות פעמים בחדש – בט"ו בחדש ובערב ראש-החדש, ובשנים האחרונות פעמים בשבוע.

בחלק גדול ממכתביו של הרבי כותב: "אזכיר על הציון", ואכן בכל פעם שנסע הרבי ל'אהל' שהה שם כמה שעות והעמיר על עם-ישראל. הרבי נסע לאהל כשחבילות וכתוכן פ'נים רבים בידו, ואת כלם קרא והניח באהל. באהל ובנסיעה אמר הרבי 'מענה לשון'.

פעם כתב ר' שניאור-זלמן דוקמאן בקשה לברכה עבור זוג צעיר ממכריו, שהיה חשוף בנים. הרבי השיב: "אזכיר על הציון". ר' שניאור-זלמן לא הסתפק בכך, כתב שוב לרבי ובקשו שיכתיב לכני הזוג כי זכו לפרי-בטן. שוב ענה הרבי: "אזכיר על הציון".

חלפה בשנה, ויום אחד, בשעוב הרבי את ביתו, עמד ר' שניאור-זלמן בסמוך לבית. הרבי סמן לו להתקרב, ואמר לו: "האם שמעת שלכני הזוג, עבורם בקשת ברכה, נולד בן? נו, כנראה שיש משמעות ל'אזכיר על הציון'".

כשנסע הרבי ל'אהל', הלך קדם לכן למקוה.

בימי נסיעה לאהל לא אכל הרבי דבר עד שובו מהאהל. לעתים התארח
הצום עד שעות הלילה המאוחרות!
הרבי הלך לאהל בנעלי בד.

חלקת דולרים – בכל יום ראשון לאחר תפלת שחרית היה עומד
הרבי ליד חדרו ב-770 ומחלק במשך כמה שעות דולרים לאלפי אנשים.
לחלקה זו הגיעו רבנים ואדמו"רים רבים, אישי צבור, ראשי ממשלות
ושרים.

הדבר החל ב"א ניסן בשנת תשמ"ו.

בחלקה זו יכול היה כל אחד להפנות את רחשי לבו לרבי, שהיה מיצץ
ומברך. ישנם ספורים רבים על ישועות שפעל הרבי בעת החלקה.
לעתים היה הרבי מחלק דולרים ב'זאל הגדול' לאחר תפלת ערבית או
לאחר שיחות ויחידיות כלליות. בחלקה מסוג כזה לא שוחחו עם הרבי
אלא רק עברו בזריזות וקבלו דולר.

צדקה – בעת כניסתו ויציאתו את 770 חלק הרבי לילדים ולילדות
מטבעות לצדקה. הרבה מן הילדים היו מכינים מראש מטבע, אותו היו
מכניסים לצדקה ואלו את המטבע שנתן להם הרבי שמרו.